

ACCOUNTANTSVERSLAG 2015

GEMEENTE MEPPPEL

ACCOUNTANTSVERSLAG 2015

Aan de raad van de gemeente Meppel
T.a.v. de heer G.J. Fokkema, raadsgriffier
Postbus 501
7940 AM MEPEL

Groningen, 29 juni 2016

Kenmerk: RHB/GD/DC/1038040/016

Geachte leden van de raad,

Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 29 september 2015 ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2015 van uw gemeente. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2015.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen in de uitoefening van uw controlerende taak. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2015.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder, de heer H. ten Hulscher. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze.

drs. R.H. (Rob) Bouman RA

INHOUDSOPGAVE

1	DASHBOARD ACCOUNTANTS- CONTROLE		5
2	STREKKING CONTROLE- VERKLARING	2.1 Strekking controleverklaring 2.2 Overzicht controleverschillen	7 8
3	TOP 5 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016		10
4	TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN	4.1 Landelijke ontwikkelingen 4.2 Bevindingen gemeente Meppel	12 13
5	UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN	5.1 Resultaat 2015 5.2 Uw financiële positie vergeleken 5.3 Toelichting op uw financiële positie	16 17 18
6	BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 2015	6.1 Bevindingen grondexploitatie 6.2 Begrotingsrechtmatigheid	22 26
	BIJLAGEN	A. Bevindingen SISA-bij lage B. Onze controle	28 29

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

Ons oordeel	Top 5 aandachtspunten voor 2016	Resultaat 2015: € 1,3 miljoen												
<ul style="list-style-type: none"> ▪ De jaarrekening 2015 is, met uitzondering van het sociaal domein, getrouw en rechtmatig. ▪ De belangrijkste onzekerheden hebben betrekking op: <ul style="list-style-type: none"> ▪ SVB: ongeveer € 2,2 miljoen onzeker; ▪ WMO en Jeugd samen € 1 miljoen; ▪ Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage. ▪ De samenwerking is constructief en plezierig verlopen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Financiële positie. 2. Doorontwikkeling interne beheersing in het sociaal domein. 3. Bedrijventerreinen grondexploitaties blijvend aandachtspunt. 4. Formaliseren beheer IT-systemen (beheer van autorisaties). 5. Risicogerichte aansturing IC. 	<ul style="list-style-type: none"> • De belangrijkste afwijkingen in de programma's ten opzichte van herziene begroting: <ul style="list-style-type: none"> • Soc. Zorg, Werkgelegenheid & Maatschappelijk werk plus € 1,4 miljoen; • Ontwikkeling openbare ruimte min € 0,3 miljoen; • Economische zaken en Grondzaken min € 0,5 miljoen; • Reestmond plus € 0,7 miljoen. • Het resultaat 2015 wijkt ongeveer 1,3 % af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm is dit acceptabel. 												
Transitie in het sociaal domein	Belangrijkste bevindingen 2015	Analyse van uw financiële positie												
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Meppel heeft het maximale gedaan in de transitie. • Onzekerheid PGB's van € 2,2 miljoen. • Onzekerheid ten aanzien van prestaties aanvullende zorg (met name WMO). • Advies om komend jaar vervolgstappen te zetten in de interne beheersing. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Financiële positie Meppel is zorgelijk; het weerstandsvermogen is onvoldoende /slecht en de solvabiliteit fors lager dan landelijk gemiddelde. ▪ Schuldquote boven landelijke norm VNG en grex ratio hoger dan landelijke benchmark. ▪ Startnotitie over financiële kengetallen in auditcommissie. 	<p style="text-align: center;">Solvabiliteitsratio</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Periode</th> <th>Solvabiliteitsratio</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gemid. NL*</td> <td>31,9%</td> </tr> <tr> <td>JR 2015</td> <td>4,5%</td> </tr> <tr> <td>Begr. 2016</td> <td>4,2%</td> </tr> <tr> <td>JR 2014</td> <td>4,7%</td> </tr> <tr> <td>Begr. 2015</td> <td>4,7%</td> </tr> </tbody> </table>	Periode	Solvabiliteitsratio	Gemid. NL*	31,9%	JR 2015	4,5%	Begr. 2016	4,2%	JR 2014	4,7%	Begr. 2015	4,7%
Periode	Solvabiliteitsratio													
Gemid. NL*	31,9%													
JR 2015	4,5%													
Begr. 2016	4,2%													
JR 2014	4,7%													
Begr. 2015	4,7%													

2. STREKKING CONTROLEVERKLARING

2.1 STREKKING CONTROLEVERKLARING

CONTROLEVERKLARING MET BEPERKING VANWEGE SOCIAAL DOMEIN	Wij hebben bij de jaarrekening 2015 van de gemeente Meppel een controleverklaring met een beperking afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid, vanwege resterende onzekerheden in het sociaal domein. Zie hoofdstuk 4 voor een nadere toelichting.
ONZEKERHEID INZAKE DE GETROUWHEID	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening, uitgezonderd de mogelijke gevolgen van de aangelegenheden met betrekking tot het sociaal domein, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva op 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
ONZEKERHEID INZAKE DE RECHTMATIG	Naar ons oordeel zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015, uitgezonderd de mogelijke gevolgen van de aangelegenheden met betrekking tot het sociaal domein, in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.
GEWIJZIGDE CONTROLEVERKLARING	<p>Mede ingegeven door de financiële crisis, is in de maatschappij de vraag ontstaan om een uitgebreidere en meer begrijpelijke controleverklaring. De NBA heeft hier invulling aan gegeven middels de aangepaste Controle en Overige Standaarden (COS) 700/701. Hierin zijn regels opgenomen ten aanzien van de nieuwe opzet van de verklaring, die vanaf januari 2016 verplicht is voor Organisaties van Openbaar Belang (OOB's) ofwel beursgenoteerde bedrijven. BDO heeft besloten deze controleverklaring ook al dit jaar te gaan hanteren voor alle overige klanten. De nieuwe controleverklaring kent de volgende wijzigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het oordeel is aan het begin opgenomen; • de verklaring geeft ruimte voor het benoemen van kernpunten in de controle; • in de controleverklaring kan tevens informatie worden opgenomen omtrent de continuïteitsveronderstelling; • tevens is meer aandacht mogelijk voor de materialiteit; • de verklaring geeft expliciet aan dat andere informatie dan de jaarrekening niet gecontroleerd is; • de verklaring is beter leesbaar. <p>omdat de materialiteit wettelijk is bepaald en de continuïteit voor overheden minder relevant is (overheden kunnen niet failliet gaan), zijn deze elementen niet opgenomen in uw verklaring. De kernpunten zijn weergegeven in ons accountantsverslag, dat openbaar beschikbaar is. Indien u dat op prijs stelt zijn wij graag bereid een toelichting te geven op de wijzigingen in de controleverklaring.</p>
GEEN BEVINDINGEN IN DE SISA-BIJLAGE	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2015. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
JAARVERSLAG VERENIGBAAR	Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

2.2 OVERZICHT CONTROLEVERSCHILLEN

Ongecorrigeerde controleverschillen			
Post/omschrijving van de toelichting	Fouten (in euro's)	Onzekerheden (in euro's)	Verwijzing
Getrouwheid			
Voorziening Blankenstein grondexploitaties	€ 300.000	€ -	6.1 pagina 25
Onzekerheid PGB's		€ 2.164.000	Hoofdstuk 4
Onzekerheid WMO en Jeugd (€ 890.000 + € 146.000)		€ 1.036.000	Hoofdstuk 4
Rechtmatigheid			
Onzekerheid PGB's en Jeugd / WMO		€ 3.200.000	Hoofdstuk 4
Totaal	€ 300.000	€3.200.000	
Materialiteit (1% voor fouten / 3 % voor onzekerheden)	€ 1.033.000	€ 3.099.000	
Performance materialiteit (75% van de materialiteit)	€ 774.000	€ 2.322.000	
Door de raad vastgestelde rapporteringstolerantie	€ 48.450	€ 48.450	

3. TOP 5 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016

3. TOP 5 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016

INLEIDING	Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 5 van aandachtspunten voor het komende jaar 2016 benoemen.
1. Financiële positie	<p><u>Financiële positie</u></p> <p>De gemeente Meppel heeft aandacht voor haar financiële positie en de meerjarenbegroting staat nadrukkelijk op de agenda. Gezien de kengetallen zoals opgenomen in hoofdstuk 5.2 van dit accountantsverslag blijkt dat de gemeente Meppel presteert onder het Nederlandse gemiddelde.</p>
2. Sociaal Domein	<p><u>Doorontwikkeling sociaal domein</u></p> <p>De gemeente Meppel loopt naar onze inschatting op schema met de transitie en transformatie van het sociaal domein. Tegelijk zijn wij van mening dat het voor 2016 nog noodzakelijk is om op het gebied van managementinformatie, beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle een aantal vervolgstappen te zetten.</p>
3. Gronden	<p><u>Grexen</u></p> <p>De gemeente Meppel heeft, kijkend naar de balans totaal (zie paragraaf 5.2), een forse grondexploitatie op de balans. De verkopen van de grootste woningexploitatie verloopt op schema maar de bedrijventerreinen zijn een blijvend aandachtspunt.</p>
4. IT	<p><u>Formaliseren IT-beheersmaatregelen</u></p> <p>Tijdens de interim-controle hebben wij geconstateerd dat de zogenaamde logische toegangsbeveiliging (o.a. het beheer van autorisaties in het systeem) blijvende aandacht verdient. Door aanvullende gegevensgerichte controles bij de jaarrekeningcontrole en een inspanning van de IC-functionaris hebben wij dit achteraf ondervangen. Wij adviseren u de gebruikersrechten van uw medewerkers periodiek te evalueren en blijvende aandacht te hebben voor een juiste automatiseringsomgeving.</p>
5. Audit en IC	<p><u>Risicogestuurde IC en Audit</u></p> <p>In onze managementletter hebben wij geadviseerd een directe koppeling te maken tussen gesignaleerde risico's en de interne beheersingsmaatregelen. Eveneens adviseren wij de IC-plannen en de AO/IB-beschrijvingen up-to-date te maken voor 2016 waarin meegenomen de uitkomsten van IC-rapportages 2015. Wij gaan graag in gesprek met u om dit verder uit te werken.</p>

4. TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN

4.1 TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN- Ontwikkelingen

GEMEENTEN ZIJN MET INGANG VAN 2015 VERANTWOORDELIJK VOOR UITVOERING PARTICIPATIEWET, WMO EN JEUGDWET

IN HET AFGELOPEN JAAR VEEL UITINGEN EN ONTWIKKELINGEN IN HET SOCIAAL DOMEIN

Landelijke ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en de Participatiewet, zo ook de gemeente Meppel. De hervorming van de langdurige zorg betekent voor zowel gemeenten als zorginstellingen een enorme transitie. De gemeente Meppel is hier al vroegtijdig mee gestart.

In de aan u uitgebrachte managementletter hebben wij u geïnformeerd over de landelijke ontwikkelingen tot op dat moment. Meest recentelijk was destijds de op 21 september 2015 door de beroepsorganisatie van accountants (NBA) opgestelde knelpuntenbrief gericht aan alle gemeenten en daarin werd geadviseerd om in het vierde kwartaal een controle- en verantwoordingsscan uit te voeren. Tussen het moment van uitbrengen van de managementletter (november 2015) en de controle van de jaarrekening (maart 2016) is er veel overleg geweest tussen de ministeries van BzK en VWS, de VNG, de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en de beroepsgroep van accountants (NBA). Dit heeft onder meer geleid tot de volgende uitingen:

- Landelijk controleprotocol Actiz 11 november 2015. Door Actiz is een landelijk controleprotocol opgesteld. Hiermee legt de zorginstelling op instellingsniveau verantwoording af (incl. controleverklaring met materialiteit op totaalniveau). De gemeente krijgt een overzicht met de bestedingen die voor rekening van die gemeente komen, maar niet afzonderlijk zijn gecontroleerd (alleen als onderdeel totaalverantwoording).
- Ledenbrief VNG d.d. 21 december 2015. Hierin adviseert de VNG gemeenten o.a. om de focus op de verbeteringen in de beheersorganisatie zoveel mogelijk op 2016 en 2017 te richten en de administratieve lasten voor 2015 te beperken.
- Directiemail Actiz 5 januari 2016. Actiz roept zorginstellingen op om een productieverantwoording op te stellen en deze af te stemmen en overeen te komen met de gemeente. Dit kan zonder tussenkomst van het landelijk controleprotocol.
- **Handreiking VNG “Verantwoording van de PGB’s in de jaarrekening van gemeenten” (9 februari 2016).**
- **Handreiking VNG “Finale afrekening natura contracten sociaal domein” (16 februari 2016).**
- Brief NBA over systematiek van finale afrekening zorgkosten in de jaarrekening 2015 (18 februari 2016).
- Kamerbrief inzake rechtmatigheid sociaal domein (22 februari 2016).
- Gezamenlijke brief VNG en NBA over afwikkeling jaarrekening i.r.t. sociaal domein (13 april 2016)

Kortom: de landelijke ontwikkelingen staan niet stil. Wij hebben in de afgelopen periode over bovengenoemde onderwerpen frequent en via korte lijnen contact gehad met de gemeente Meppel.

4.2 TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN- Bevindingen

TOTALE UITGAVEN IN HET SOCIAAL DOMEIN BEDRAGEN AFGEROND € 26,1 MILJOEN

Impact decentralisaties

De uitgaven van de gemeente Meppel uit hoofde van de taken in het sociaal domein bedragen over 2015 ruim € 26,1 miljoen. Hiervan heeft ruim € 14,4 miljoen betrekking op de uitvoering van de Jeugdwet en de WMO en de **betalingen uit hoofde van de persoonsgebonden budgetten (PGB's)**. In hoofdlijnen is de volgende onderverdeling naar “stromen” te maken:

Jeugd:	€ 5,6 miljoen
WMO:	€ 7,1 miljoen
PGB's:	€ 1,7 miljoen

INSPANNINGEN MEPEL VOLDOENDE

Over het algemeen zijn wij van mening dat gemeente Meppel voldoende heeft gedaan om de interne beheersing en de interne controle rondom het sociaal domein te organiseren.

De gemeente Meppel is daarbij grotendeels afhankelijk van derden voor de verantwoording ten aanzien van de (geleverde) zorg. Komend jaar zullen vervolgstappen moeten worden gezet ten aanzien van administratieve organisatie, interne controle en managementinformatie.

RESTERENDE ONZEKERHEID INZAKE PRESTATIES JEUGD BEDRAGEN € 146.000

Jeugd

De gemeente Meppel heeft samen met de Drentse gemeenten de administratie rondom de Jeugd belegd bij de gemeente Emmen. Of de uitgaven rechtmatig en getrouw (met name levering van de prestatie) zijn, moet blijken uit de verantwoording en controleverklaring van de gemeente Emmen en haar accountant.

Op 23 juni hebben wij van de controlerend accountant van de gemeente Emmen (Deloitte) de getekende **'Jaarverantwoording regionale kosten Jeugdhulp 2015' ontvangen inclusief controlememorandum**. Uit de verantwoording blijkt voor de gemeente Meppel dat:

- De totale kosten € 5,6 miljoen bedragen.
- De geconstateerde fout minimaal is (€ 6.526,-).
- De geconstateerde onzekerheid afgerond € 146.000 bedraagt.

De onzekerheid betekent dat de accountant niet heeft kunnen vaststellen dat de prestaties die behoren bij deze zorgkosten ook daadwerkelijk geleverd zijn. Wij hebben de onzekerheid meegewogen in ons oordeel (zie paragraaf 2.2).

4.2 TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN- Bevindingen

RESTERENDE ONZEKERHEID
VANWEGE ONTBREKEN INZICHT
IN PRESTATIES VAN AFGEROND
€ 890.000

WMO

Of de uitgaven van de WMO rechtmatig en getrouw (met name levering van de prestatie) zijn, moet blijken uit de verantwoording en controleverklaring van de accountants van de zorginstellingen waarmee de gemeente Meppel afspraken heeft gemaakt.

Wij hebben op 22 juni jl. de controle van de WMO afgerond. Om te kunnen vaststellen of de afgesproken/beschikte zorg ook daadwerkelijk geleverd is (zogenaamde prestatielevering) heeft de gemeente controleverklaringen opgevraagd bij zorginstellingen. Uit de inventarisatie bleek dat op 22 juni 2016 voor afgerond € 890.000 de zekerheid ten aanzien van de prestaties niet aangetoond kon worden.

PGB's MEPPEL € 1,7 miljoen

PGB's / SVB (€ 1,7 miljoen)

Met ingang van 2015 is uw gemeente verantwoordelijk voor uitvoering van de Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) voor de Wmo en de Jeugdwet. Uitvoering hiervan vindt (verplicht) plaats door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De **omvang van de PGB's bij de gemeente Meppel bedraagt € 1,7 miljoen.**

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen PGB en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie.

AANLOOP PROBLEMEN SVB

2015 was een transitiejaar met de nodige aanloopproblemen

Als gevolg van het transitiejaar zijn aanloopproblemen gesignaleerd bij de uitvoering van de PGB voor 2015. Het accent heeft daarbij gelegen op het continueren van de zorg voor de burger en minder op het organiseren van de controle op en het afleggen van verantwoording.

De aanloopproblemen zijn divers van aard en hebben onder meer betrekking op:

- De achterstanden in de verwerking en totstandkoming van beschikkingen.
- Onjuiste aanlevering van facturen of zorgovereenkomsten.
- De autorisatie voor geleverde prestaties door budgethouders.
- Achterstanden in uit te voeren controles door de SVB en een verminderd controleregime in opdracht van het ministerie van VWS.

4.2 TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN

Afkeurende controle verklaring accountants SVB:

WMO:

- 14,5% onrechtmatig
- 4,5% niet getrouw

Jeugdwet:

- 39,4 % onrechtmatig
- 17,6 % niet getrouw:

Een één op één doorvertaling van bevindingen naar uw gemeente is niet mogelijk gebleken.

Uitkomsten accountantscontrole SVB: afkeurend oordeel

Door de aanloopproblemen is ook de accountantscontrole van de PGB's vertraagd. Op 10 juni jl. is door de accountant van de SVB een afkeurende controleverklaring afgegeven bij de verantwoording Wmo en bij de verantwoording Jeugdwet.

Voor het onderdeel WMO is sprake van een afkeurend oordeel met:

- een rechtmatigheidsfout van 14,5%
- en een getrouwheidsfout van 4,5%

Voor het onderdeel Jeugd is eveneens sprake van een afkeurend oordeel met:

- een rechtmatigheidsfout van 39,4%
- en een getrouwheidsfout van 17,6%

De meest voorkomende getrouwheid en rechtmatigheidsfouten die de accountant van de SVB daarbij rapporteert zijn:

- Burgerservicenummer (BSN) ontbreekt of is incorrect overgenomen.
- Type wet is niet of onjuist vermeld.
- Er is sprake van ontbrekende of strijdige informatie in de zorgovereenkomst.
- Aantal gedeclareerde kilometers is hoger dan kortste afstand.
- De originele factuur wijkt af van digitale declaratie of de factuur is niet nagestuurd.
- De uitbetaling wijkt af van de factuur of de digitale declaratie.
- Het uurtarief dat is gedeclareerd is hoger/lager dan dat op de zorgovereenkomst.

Hoe hebben wij de uitkomsten van de SVB-controle gewogen voor uw gemeente?

We hebben de werkzaamheden van de accountant van de SVB beoordeeld en zijn daarbij tot de conclusie gekomen dat we uitkomsten van deze werkzaamheden niet één op één kunnen vertalen naar uw gemeente om de volgende redenen:

- Door de SVB-accountant zijn fouten geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De toerekening van deze fouten naar uw gemeente is niet te herleiden. Daarmee is onzeker welk deel van de totale fouten toegerekend moet worden naar de gemeente. Er is daarnaast sprake van verschillen in materialiteit en diepgang van de controle van de SVB (deze toetst landelijk per wet) en individuele gemeenten.
- De door de Auditdienst SVB gecertificeerde verantwoording gaat over de verrichte betalingen in 2015, dus op kasbasis. Dit matcht niet met het stelsel van baten en lasten wat door uw gemeente wordt gehanteerd.

4.2 TRANSITIE IN HET SOCIAAL DOMEIN

RESTERENDE ONZEKERHEID
INZAKE PGB/ SVB BEDRAAGT
€ 2,2 MILJOEN

De accountant van de SVB heeft daarnaast niet de opdracht gekregen om te toetsen of voor de zorgkosten de prestaties ook geleverd zijn.

Bij uw gemeente was het over 2015 eveneens nog onvoldoende mogelijk om zelf hierop een controle uit te voeren (informatie over facturen, informatie over levering zorg van PGB-genieurs).

Hierdoor is er over 2015 nog onvoldoende relevante controle-informatie te verkrijgen en daarmee blijft sprake van een onzekerheid voor de PGB-verstrekingen. Een bedrag van € 2,2 miljoen is daarom voor onze evaluatie meegenomen als onzekerheid.

Wat betekent dit voor 2016?

De geconstateerde bevindingen over boekjaar 2015 zullen mogelijk ook doorwerken naar 2016. Hoe dit dan doorwerkt en welke financieel effect dit heeft is op dit moment nog onvoldoende duidelijk. Graag gaan we met u in overleg om te kijken hoe de interne beheersing vanuit de kant van de gemeente verder vorm kan krijgen.

5. UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

5.1 RESULTAAT 2015: € 1,3 miljoen

RESULTAAT 2015 BEDRAAGT
€ 1,3 MILJOEN

Resultaat 2015 - Het saldo van de jaarrekening van de gemeente Meppel over het jaar 2015 bedraagt € 1.305.000 voordelig ten opzichte van de gewijzigde begroting. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

	Realisatie 2014	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2015
(alle bedragen * € 1.000,-)				
Baten	41.087	57.876	59.731	55.935
Lasten	81.068	96.944	98.919	93.321
Saldo baten en lasten programma's	(39.981)	(39.068)	(39.188)	(37.386)
Saldo algemene dekkingsmiddelen	(40.932)	(38.514)	(37.595)	(36.996)
Saldo baten en lasten	952	(555)	(1.593)	(390)
Stortingen in reserves	309	0	565	795
Onttrekkingen aan reserves	818	555	2.158	2.489
Resultaat	1.462	0	0	1.305

Voor een uitgebreide analyse van het resultaat verwijzen wij naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

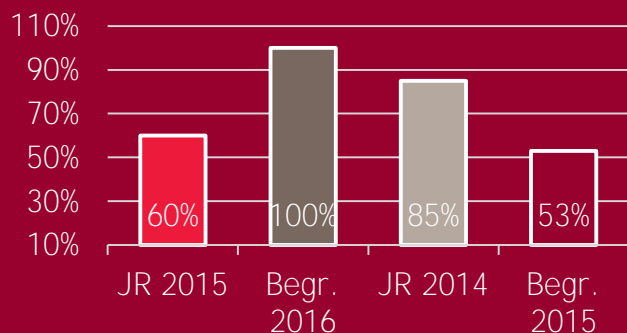
BELANGRIJKSTE AFWIJKINGEN
IN HET RESULTAAT 2015 OP 3
PROGRAMMA'S

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door de programma's Soc. Zorg, Werkgelegenheid & Maatschappelijk werk (- € 1,4 miljoen), Ontwikkeling openbare ruimte (+ € 0,3 miljoen), Economische zaken en Grondzaken (+ € 0,5 miljoen) en Algemene Dekkingsmiddelen (+ € 0,6 miljoen). Tevens is er een uitkering geweest van Reestmond (+ € 0,7 miljoen).

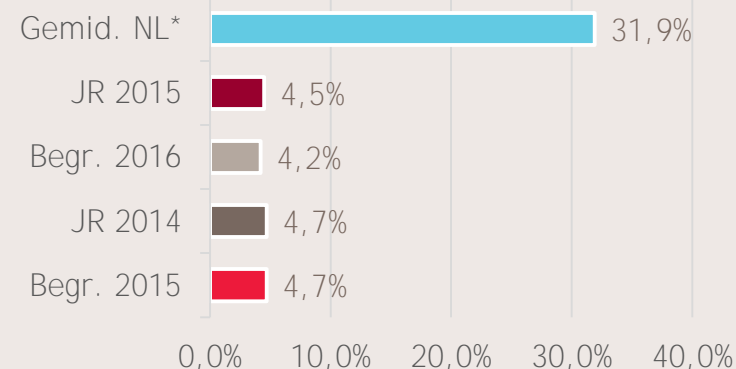
Het resultaat 2015 wijkt ongeveer 1,3% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij gemeenten is een afwijking van 2-3% van de begroting acceptabel en inherent aan een begrotingsproces.

5.2 UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

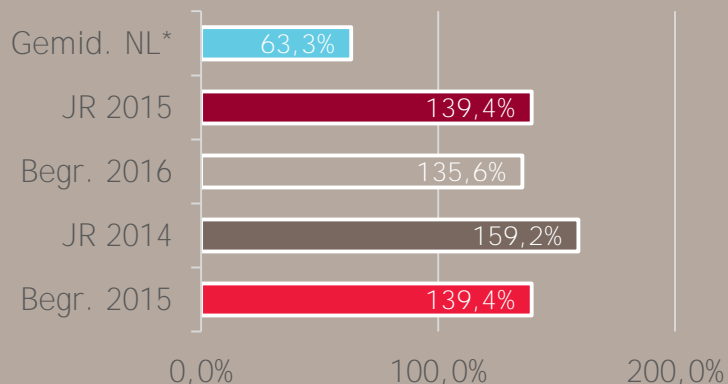
Ratio weerstandsvermogen

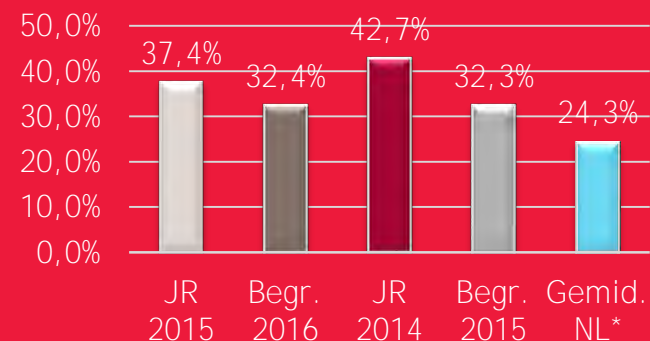
Solvabiliteitsratio

Netto schuldquote

Ratio grondexploitatie

* De bron voor de gemiddelden in Nederland (2014) is het dashboard op www.waarstaatjegemeente.nl

5.3 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE (vervolg)

ONZE ROL IN RELATIE TOT HET WEERSTANDSVERMOGEN EN FINANCIËLE KENGETALLEN

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen (verplicht vanaf begroting 2016) is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol hoeven wij alleen vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening.

De omvang en inschatting van het weerstandsvermogen is echter voor de continuïteit en de toekomst van de gemeente van groot belang. En ook de financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark. Om die redenen besteden wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie in dit accountantsverslag uitgebreid aandacht aan de financiële positie.

STARTNOTITIE OVER FINANCIËLE KENGETALLEN

Overigens heeft de griffie/raad inmiddels een startnotitie opgesteld en is het voornemen het komend jaar in de auditcommissie en raad de discussie te starten over (het gebruik) van de financiële kengetallen.

HET WEERSTANDSVERMOGEN VAN DE GEMEENTE MEPPEL IS OP BASIS VAN DE EIGEN RISICO INSCHATTING ONVOLDOENDE/SLECHT

Weerstandsvermogen gemeente Meppel 2015

Uit de jaarrekening 2015 blijkt dat het weerstandsvermogen van de gemeente Meppel met een ratio van 0,6 (of 60%) € 3,8 miljoen onvoldoende is en gedaald ten opzichte van 2014. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 3,8 miljoen waarbij de benodigde weerstandscapaciteit € 6,4 miljoen bedraagt (er van uitgaande dat de belastingen worden verhoogd). Indien wordt afgezien van de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit zou het weerstandsvermogen onder de 0,6 komen ($3,8/7 = 0,54$) en als slecht kunnen worden gekwalificeerd. Het belangrijkste risico zit in de grondexploitaties (€ 3,7 miljoen).

NAAST WEERSTANDSCAPACITEIT VAN € 3,8 MILJOEN BEDRAAGT HET EIGEN VERMOGEN VAN DE GEMEENTE MEPPEL € 7,5 MILJOEN

Bij de inschatting van het weerstandsvermogen moet nog worden meegewogen dat de gemeente Meppel ultimo 2015 een eigen vermogen heeft van totaal € 7,5 miljoen. Dat betekent dat de gemeente, naast de bovengenoemde algemene reserve van € 3,8 miljoen (die wordt meegenomen in het weerstandsvermogen), nog over een beperkt bedrag aan bestemmingsreserves beschikt. Dit bedrag wordt (terecht) niet meegenomen in de bepaling van het weerstandsvermogen, omdat voor de bestemmingsreserve in principe beleid en/of plannen aanwezig zijn. Maar ervaring leert dat indien de financiële positie nijpender wordt, de bestemmingsreserves ook nog een oplossing kunnen bieden.

Tijdens de Bestuursrapportage 2015 was reeds het verwachte resultaat naar beneden bijgesteld. Bij deze bijstelling was het dekkingsvoorstel deels het verwachte positieve resultaat 2015 en deels een onttrekking aan de algemene reserves.

5.3 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE (vervolg)

SOLVABILITEIT = EIGEN
VERMOGEN/BALANSTOTAAL

BUFFER- EN
FINANCIERINGSFUNCTIE

SOLVABILITEIT HEEFT
INHERENTE BEPERKINGEN
VANWEGE BBV

SOLVABILITEIT IS LAAG

Toelichting solvabiliteit

Het financiële kengetal solvabiliteit is de verhouding van het eigen vermogen gedeeld door het totaal van de balans. In feite geeft dit kengetal aan in hoeverre de activa van de gemeente (ofwel bezittingen aan de debetzijde van de balans) worden gefinancierd met eigen middelen.

Het eigen vermogen (of de solvabiliteit) heeft een bufferfunctie en financieringsfunctie. De bufferfunctie van het eigen vermogen is de mogelijkheid om tegenvallende resultaten op te vangen en verliezen in mindering te brengen **op het eigen vermogen. Het weerstandsvermogen geeft daar, middels een inschatting van de risico's, ook een goede** (of zelfs nog betere) analyse van. De financieringsfunctie van het eigen vermogen houdt verband met de mogelijkheid om te lenen. Banken zullen pas geld lenen als een organisatie voldoende buffers heeft in de vorm van eigen vermogen ofwel solvabiliteit. Omdat gemeenten in principe niet failliet kunnen gaan, heeft de financieringsfunctie een andere betekenis dan in het bedrijfsleven.

Een inherente beperking aan het kengetal solvabiliteit bij gemeenten is dat, op basis van de BBV, er een aantal verslaggevingsvoorschriften zijn die de solvabiliteit niet altijd vergelijkbaar maken. Tot dusver was het bijvoorbeeld toegestaan activa met maatschappelijk nut ineens af te schrijven. Een ander voorbeeld is dat een voorziening niet op de balans hoeft te worden verantwoord, maar mag worden afgedekt in de begroting. Omdat gemeenten op deze en andere verslaggevingsaspecten verschillende keuzes kunnen maken, heeft een vergelijking inherente beperkingen. Maar desondanks is de aandacht voor de financiële positie en deze kengetallen een prima ontwikkeling en is het alleen al goed om de eigen ontwikkelingen te volgen.

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2015 4,5% en is de afgelopen jaren licht gedaald. Ten opzichte van het landelijke gemiddelde in 2014 is de solvabiliteit erg laag.

5.3 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE (vervolg)

NETTO-SCHULDQUOTE =
LENINGEN /TOTALE BATEN

SCHULDQUOTE BEDRAAGT 139%,
HOGER DAN LANDELIJK
GEMIDDELDE EN BOVEN DE VNG
NORM

RATION GREX = VOORRAAD /
TOTALE BATEN

RATIO GRONDEXPLOITATIE
MEPPEL RELATIEF HOOG EN DUS
IS HET RISICO OP DE
BOEKWAARDE AANWEZIG

Toelichting netto-schuldquote

Het financiële kengetal netto-schuldquote is de verhouding van de langlopende leningen gedeeld door het totaal van de baten. In feite geeft dit kengetal aan in hoeverre de schulden van de gemeente zich verhouden ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten, als indicator van de mogelijkheid om rente en schulden (terug) te kunnen betalen.

De eerder genoemde inherente beperking ten aanzien van de verslaggevingsvoorschriften gelden overigens ook voor de schuldquote.

De netto-schuldquote van de gemeente Meppel bedraagt ultimo 2015 139,4% (in 2014 was dit 159,2%) en ligt fors hoger dan het landelijk gemiddelde van 63,3%. De VNG heeft als landelijke norm dat de schuldquote maximaal 130% zou moeten zijn. Een schuldquote tussen de 0 en 90% is normaal. De schuldquote van de gemeente Meppel valt boven de maximale grens.

Toelichting op ratio grondexploitatie

De ratio grondexploitatie is de verhouding van de voorraad gronden gedeeld door het totaal van de baten. Dit kengetal geeft aan hoe de voorraden van de gemeente zich verhouden ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten. Daarmee kan beoordeeld worden of de omvang van de grondexploitatie risicovol is in relatie tot de omvang en inkomsten van de gemeente.

De ratio grondexploitatie van de gemeente Meppel bedraagt volgens onze berekening ultimo 2015 37,4%. De ratio's grondexploitatie zoals weergegeven in de tabel zijn landelijk aanzienlijk lager.

De ratio grondexploitatie van de gemeente Meppel ligt ruimschoots boven het landelijk gemiddelde van 24,3%. Dat betekent dat de gemeente Meppel grote voorraden op de balans heeft staan en dus het risico in de boekwaarde aanzienlijk is. Voor een nadere uiteenzetting verwijzen we naar paragraaf 6.1 grondexploitatie.

Wij gebruiken ook vaak de verhouding van de voorraden ten opzichte van het balanstotaal, omdat dit aangeeft hoeveel van het bezit (al dan niet gefinancierd met schulden) vastligt in de voorraden. Deze ratio bedraagt 23,4% ((€ 38,6/164,7 miljoen, inclusief NIEGG).

6. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 2015

6.1 BEVINDINGEN 2015 - GRONDEXPLOITATIE

INLEIDING

Inleiding

Wij hebben, in het kader van de controle van de jaarrekening 2015 van de gemeente Meppel, specifiek aandacht besteed aan de waardering van de post voorraden ofwel de grondexploitaties. Daarbij hebben wij gebruik gemaakt van het Meerjarenperspectief Grondexploitatie 2016 (MPG) zoals opgesteld door de gemeente Meppel. De MPG 2016 is de uitkomst van de jaarlijkse hercalculatie met peildatum 1 januari 2016.

Wij hebben in het kader van de controle met name aandacht besteed aan de waardering van de post voorraden, ofwel in hoeverre de boekwaarde voldoende is onderbouwd op basis van de gekozen uitgangspunten en parameters. De belangrijkste parameters hebben betrekking op de aantallen verwachte verkopen, de fasering van deze verkopen, gehanteerde grondprijzen en -stijging, de rekenrente, de kosten (-stijging) en inflatie.

Onze conclusie

De boekwaarde van de voorraden grondexploitatie is, met ruwweg € 38 miljoen, het afgelopen jaar vrijwel gelijk gebleven.

De winstverwachting is met € 5,8 miljoen gedaald. De belangrijkste redenen voor deze daling zijn als volgt:

- herziening index opbrengsten en kosten;
- de bevolkingsprognose 2015 van de provincie Drenthe is als uitgangspunt gehanteerd voor de bepaling van de woningbehoefte.

Daarentegen geeft de verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4,3% een licht stijgend effect.

Het verschil in winstverwachting is voor € 4,88 miljoen ontstaan bij Nieuwveense Landen. Omdat de looptijd van het grootste project Nieuwveense Landen nog erg lang (22 jaar) loopt, hebben de aanpassingen in de parameters een groot effect op de winstverwachting. Daarnaast is het plan aangepast op basis van de nieuwe bevolkingsprognose waarbij circa 130 woningen minder worden gebouwd.

Naar onze mening heeft de gemeente Meppel een zorgvuldige hercalculatie uitgevoerd en een gedegen onderbouwing aangeleverd ten behoeve van de waardering van de gronden inzake de woningen. Om die reden hebben wij, in het kader van de controle van de jaarrekening 2015 van de gemeente Meppel, geconcludeerd dat wij kunnen instemmen met de huidige waardering van de grondexploitaties.

Voor de waardering van de bedrijventerreinen adviseren wij een extra voorziening van € 300.000 voor Blankenstein.

Voor een uitgebreide analyse verwijzen wij naar het Meerjarenperspectief Grondexploitatie 2016 gemeente Meppel. In het vervolg gaan wij kort in op de boekwaarde en de belangrijkste projecten.

WIJ KUNNEN INSTEMMEN MET
DE WAARDERING VAN DE
GRONDEN M.U.V. BLANKENSTEIN
WAARVOOR WIJ EEN EXTRA
VOORZIEIING ADVISEREN

6.1 BEVINDINGEN 2015 - GRONDEXPLOITATIE (vervolg)

BOEKWAARDE GRONDEN
STABIEL GEBLEVEN CIRCA
€38 MILJOEN

EXTRA VERLIES 2015: € 0,3
MILJOEN. VOORZIENING
BEDRAAGT ULTIMO 2015: € 7,9
MILJOEN.

Ontwikkeling resultaat en boekwaarde

Wij hebben, in het kader van de controle van de jaarrekening 2015, een uitgebreide controle uitgevoerd op de waardering van de grondexploitaties.

Het verloop van de boekwaarde in 2015 is als volgt geweest:

Projecten (*€ 1 miljoen)	Boekwaarde 31 /12 2014	Boekwaarde 31 /12 2015	Voorziening 31 /12 2015	Winst- verwachting 2014	Winst- verwachting 2015
NIEGG-gronden Vion	€ 1,6	€ 1,6			
Blankenstein B	€ 4,4	€ 4,6	€ -2,1	€ -1,7	€ -2,1
Danninge Erve Zuid fase 2	€ 5,7	€ 6,0		€ 0,2	€ 0,0
Nieuweense Landen fase 1	€ 20,5	€ 20,2		€ 6,9	€ 2,0
Noord 2	€ 1,6	€ 1,8		€ 3,3	€ 2,9
Oevers E	€ 2,3	€ 2,0		€ 0,6	€ 0,6
Oevers D	€ -0,6	€ -0,5		€ 2,7	€ 2,7
Vledder BC	€ 11,0	€ 11,0	€ -5,6	€ -5,6	€ -5,6
Overige	€ -0,3	€ -0,6	€ -0,3	€ -0,0	€ -0,0
Voorziening	€ -7,6	€ -7,9			
Totaal	€ 38,6	€ 38,2	€ -7,9	€ 6,27	€ 0,47

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de boekwaarde ultimo 2015 gelijk gebleven is aan 2014. In 2015 is voor ongeveer € 3,4 miljoen verkocht (waarvan het grootste deel ad € 1,8 miljoen in Nieuweense Landen) en € 2,8 miljoen aan uitgaven gedaan (waarvan € 1,5 miljoen in Nieuweense Landen).

Het verwachte resultaat op basis van netto contante waarde is nog steeds positief en bedraagt ultimo 2015 € 0,47 miljoen (2014: € 6,27 miljoen). Voor een toelichting op de ontwikkeling van het resultaat per project verwijzen wij naar het MPG 2016.

6.1 BEVINDINGEN 2015 - GRONDEXPLOITATIE (vervolg)

WONINGEN

Nieuwveense Landen

In 2014 is de verkoop van start gegaan waarbij 90 kavels zijn verkocht. In 2015 zijn 61 kavels verkocht. Het geprognostiseerde aantal verkopen van 130 kavels is daarmee gehaald. Voor 2016 staan er 68 woningen geprognostiseerd. Er zijn nu 107 reserveringen, 16 in voorbereiding zijnde reserveringen, 6 getekende koopovereenkomsten en 2 serieuze belangstellingen zijn gemeld. Het aantal in optie van 131 is ruimschoots boven de geprognostiseerde verkopen van 68 kavels voor 2016.

Uit de calculatie blijkt dat er een positief resultaat wordt verwacht (€ 1,97 miljoen), waardoor toekomstige risico's nog kunnen worden opgevangen.

BEDRIJVENTERREINEN

Bedrijventerreinen

De uitgifte van de bedrijventerreinen blijven in 2015 achter op de prognose:

bedrijventerrein	uitgifte (in m²)	
	prognose	realisatie
Noord II	15.449	0
Oevers D	27.132	0
Oevers E	6.795	4.755
Blankenstein	2.295	0
Totaal	51.670	4.755

In de periode 2011 tot en met 2015 is er een uitgifte geweest van 2,1 hectare. De planning voor de komende jaren is kijkend naar het afgelopen jaar zeer ambitieus.

	Uitgeefbaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Noord II	12,4 ha	1,8 ha	1,8 ha	1,8 ha	1,8 ha	1,8 ha	1,8 ha	1,8 ha
Blankenstein	2,9 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,0 ha	0,0 ha	0,0 ha
Oevers D	11,0 ha	3,8 ha	3,3 ha	3,9 ha	0,0 ha	0,0 ha	0,0 ha	0,0 ha
Oevers E	4,3 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,7 ha	0,0 ha
Totaal	30,56	7,02	6,51	7,09	3,21	2,48	2,48	1,77

6.1 BEVINDINGEN 2015 - GRONDEXPLOITATIE (vervolg)

VOOR OEVERS D EN E IS
VOLDOENDE BELANGSTELLING

Oevers D

Er is sprake van concrete interesse voor afname van ca. 10 ha. Verkoopverwachting: 1e halfjaar 2016. Met het realiseren van deze verkoop zal bijna de gehele grondexploitatie gerealiseerd worden.

Oevers E

Er is serieuze belangstelling voor totaal 6 kavels voor Oevers E, te verkopen als 1 geheel.

GEEN BELANGSTELLING VOOR
OVERIGE BEDRIJVENTERREINEN

Noord II en Blankenstein

Voor deze twee bedrijventerreinen liggen de verkopen al enige jaren stil. De boekwaarde van deze terreinen bedragen per 31 december 2015 € 4,3 miljoen. Vanaf 2010 is er slechts 0,1 ha uitgegeven op deze bedrijventerreinen.

EXTRA VOORZIENINGEN
€ 300.000 BLANKENSTEIN

Voor Blankenstein is de voorziening € 1,7 miljoen verhoogd naar € 2,1 miljoen door bijstelling van de winstverwachting in 2015, hierbij wordt er nog steeds van uitgegaan dat de verkopen in de komende jaren conform prognose zullen plaatsvinden. Voor deze grondexploitatie is een voorziening getroffen waarbij is uitgegaan van de verwachte uitgifte aan gronden. Omdat de laatste jaren de uitgifte vrijwel stil heeft gelegen is de verwachting voor deze uitgifte onzeker. De risicoanalyse die voor deze grondexploitatie is gemaakt komt uit op circa € 300.000 risico ten opzichte van het resultaat van deze grondexploitatie. Wij achten het noodzakelijk dat deze extra voorziening getroffen wordt in de jaarrekening.

Voor Noord II is er nog sprake van een positieve winstverwachting van € 2,9 miljoen. Het project Noord II loopt nog door tot en met 2022 waar een verwachte uitgave van kavels 1,8 ha per jaar bedraagt. Vooralsnog kunnen wij ons vinden in de waardering van deze grondexploitatie.

6.2 BEVINDINGEN 2015 - RECHTMATIGHEID

GEEN ONRECHTMATIGHEDEN
GECONSTATEERD

Begrotingsrechtmatigheid

Voor de begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde **begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium) zijn. In de begroting zijn de maximale budgetten** weergegeven die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

De toe te passen normen voor de begrotingsrechtmatigheid zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. De gemeenteraad geeft hier zelf nadere invulling aan door middel van de begroting en de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in paragraaf 3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid 2015.

Tijdens de controle zijn geen bevindingen naar voren gekomen die wij moeten melden.

UPDATE TREASURYSTATUUT

Update treasurystatuut

Het treasurystatuut van de gemeente Meppel dateert uit 2011. Naar onze mening past het statuut niet meer bij het huidige normenkader omtrent treasury. In het statuut is de invoering van het schatkistbankieren nog niet opgenomen. We hebben vastgesteld dat de regels van de wet FIDO en schatkistbankieren wel zijn nageleefd.

Wij raden u aan om het treasurystatuut voor 2016 op de agenda te zetten voor een update.

BIJLAGEN

BIJLAGE A: BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE

GEEN BEVINDINGEN INZAKE DE CONTROLE VAN DE SISA BIJLAGE

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Meppel heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2015 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel is hieronder weergegeven.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN EURO'S	TOELICHTING FOUT / ONZEKERHEID
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011 -2015 (OAB)	geen	-	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	geen	-	n.v.t.
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014	geen	-	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2015	geen	-	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2015	geen	-	n.v.t.

BIJLAGE B: ONZE CONTROLE

<p>SCOPING: DOEL EN OBJECT VAN DE CONTROLE</p>	<p>Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Meppel, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het BBV.</p> <p>Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 29 september 2015 met kenmerk "RHB/GD/AMT/1038040/020".</p>															
<p>MATERIALITEIT</p>	<p>Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.</p> <p>Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.</p> <p>Op basis van het Besluit Decentrale Overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.033.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.</p> <table border="1" data-bbox="581 811 1812 1039"> <thead> <tr> <th>Goedkeuringstolerantie</th> <th>Goedkeurend</th> <th>Beperking</th> <th>Oordeels-onthouding</th> <th>Afkeurend</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fouten in de jaarrekening (% lasten)</td> <td>≤ 1%</td> <td>> 1% < 3%</td> <td>-</td> <td>≥ 3%</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden in de controle (% lasten)</td> <td>≤ 3%</td> <td>> 3% < 10%</td> <td>≥ 10%</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 48.450 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.</p> <p>Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.</p>	Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend	Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%	Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend												
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%												
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-												

BIJLAGE B: ONZE CONTROLE

ONAFHANKELIJKHEID	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.</p> <p>Wij bevestigen dat we geen giften >100 euro hebben gegeven aan, dan wel hebben aangenomen van de gemeente of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>
FRAUDE EN NON-COMPLIANCE	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.</p> <p>Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de gemeente. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met zowel de subcommissie controle en financiën, de verantwoordelijke wethouder en de concerncontroller. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.</p>
GEAUTOMATISEERDE GEGEVENSVERWERKING EN BEVEILIGING PERSOONSgegevens	<p>Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.</p> <p>Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de gemeente uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2015.</p> <p>De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.</p>